

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

Людські компетенції у стандарті ІСВ

Шифр та назва спеціальності

F3 – Комп'ютерні науки

Інститут

ННІ комп'ютерних наук та інформаційних технологій

Спеціалізація

–

Кафедра

Управління проектами в інформаційних технологіях (323)

Освітня програма

Управління проектами у сфері інформаційних технологій

Тип дисципліни

Вибіркова,

Рівень освіти

Другий (магістерський)

Форма навчання

Денна, заочна

Семестр

1

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Шуба Ірина Володимирівна

iryna.shuba@khpі.edu.ua

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри управління проектами в інформаційних технологіях

Авторка та співавторка понад 50 наукових та методичних публікацій.

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поведінкові компетенції в управлінні проектами. Ці компетенції сучасного ІТ-фахівця охоплюють принципи та навички самоменеджменту, необхідні для ефективного досягнення професійних і особистих цілей. Формування поведінкових компетенцій проектного менеджера сприяє розкриттю внутрішнього потенціалу людини, оптимальному використанню власних ресурсів і врахуванню зовнішніх чинників задля досягнення запланованих результатів у проектній діяльності

Мета та цілі дисципліни

Метою та цілями дисципліни є формування у здобувачів освіти системи знань та практичних навичок у сфері управління проектами в галузі ІТ, таких як лідерство, креативність, відповідальність тощо. Формування у здобувачів сучасного проектного мислення та системи спеціальних навичок управління процесами реалізації проектів, вміння співпрацювати у комплементарних проектних командах та досягати успіху проекту на основі сучасних інструментів розвитку.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

- ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК4 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК5 Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК7 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8 Здатність працювати в команді.
- ЗК9 Лідерські якості.

Результати навчання

- РН1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері комп'ютерних наук і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері комп'ютерних наук та на межі галузей знань.
- РН2. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем комп'ютерних наук, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
- РН3. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері комп'ютерних наук до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- РН4. Управляти робочими процесами у сфері інформаційних технологій, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
- РН5. Оцінювати результати діяльності команд та колективів у сфері інформаційних технологій, забезпечувати ефективність їх діяльності.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 16 год., практичні роботи - 16 год., самостійна робота –72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з дисципліни "Основи управління проектами", "Управління інформаційно-технологічними проектами".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. Застосовуються активні форми проведення занять: лекція, лекція-діалог, лекційне опитування, співбесіда, консультація. На заняттях використовується компетентністний підхід до навчання, ігрові методи, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій, та інструментів штучного інтелекту при вивченні поведінкових компетенцій в управлінні проектами

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій

Кількість годин

Тема 1. Вимоги до компетентності професіоналів. Лідерство як поведінкова компетенція
Ключові поняття ICB4. Структура IPMA ICB4. Огляд елементів компетентності.

2

Сутність феномену лідерства та його роль в суспільному житті. Лідерство в системі поведінкових компетенцій. Процес розвитку лідерських якостей та критерії його оцінки. Моделі поведінки керівника з позицій лідерства.

Тема 2. Участь і мотивація. Самоконтроль та впевненість в собі як компетенція проджект менеджера 2

Сутність участі й мотивації. Участь і мотивація в системі поведінкових компетенцій. Моделі поведінки керівника з позицій участі й мотивації. Дисциплінарна практика в системі мотивації персоналу. Цілі й сутність самоконтролю. Технологія самоконтролю й самоуправління. Самоконтроль в системі поведінкових компетенцій. Моделі поведінки керівника з позицій самоконтролю. Сутність і роль феномену впевненості. Впевненість в системі поведінкових компетенцій фахівця з управління проектами. Моделі поведінки керівника з позицій впевненості у собі.

Тема 3. Розрядка в системі поведінкових компетенцій. Сутність і роль відкритості 2

Роль розрядки в проблемній ситуації. Розрядка і зняття стресу. Алгоритм формування і розвитку здібності до розрядки. Моделі поведінки керівника з позицій розрядки. Сутність і роль відкритості. Відкритість в системі поведінкових компетенцій. Моделі поведінки керівника з позицій відкритості.

Тема 4. Творчість в управлінні проектами. Орієнтація на результат як поведінкова компетенція 2

Сутність та особливості феномену творчості. Психологічні аспекти творчості. Творчість в системі поведінкових компетенцій. Моделі поведінки керівника з позицій творчості. Психологічні аспекти орієнтації на результат. Орієнтація на результат в системі поведінкових компетенцій. Моделі поведінки керівника при орієнтації на результат.

Тема 5. Продуктивність та узгодження як поведінкові компетенції. 2

Сутність поняття продуктивності. Продуктивність в системі поведінкових компетенцій фахівця з управління проектами. Алгоритм забезпечення продуктивності. Моделі поведінки керівника при забезпеченні продуктивності. Сутність феномену узгодження. Узгодження в управлінні проектами. Алгоритм поведінки керівника при узгодженні. Моделі поведінки керівника при узгодженні.

Тема 6. Переговори як поведінкова компетенція. Технологія проведення переговорів 2

Цілі і сутність переговорів. Переговори в системі поведінкових компетенцій. Рекомендації з розвитку переговорної компетенції. Моделі поведінки керівника при переговорах. Технологія підготовки переговорів. Поведінкова компетентність при проведенні переговорів. Особливості міжнародних переговорів.

Тема 7. Конфлікти і кризи в управлінні проектами. Надійність як управлінська компетенція 2

Сутність і природа конфліктів. Конфлікти і кризи в системі поведінкових компетенцій. Управління конфліктом чи кризою. Моделі поведінки керівника в умовах конфлікту і кризи. Поняття надійності людини. Надійність в системі поведінкових компетенцій. Шляхи формування і зміцнення надійності. Моделі поведінки керівника з позицій надійності.

Тема 8. Цінності та етика в управлінні проектами 2

Сутність поняття цінностей. Цінності як поведінкова компетенція. Використання цінностей в управлінні проектами. Моделі поведінки керівника з ціннісних позицій. Сутність і цілі етики. Етика в системі

поведінкових компетенцій. Забезпечення норм етики в управлінні проектами. Моделі поведінки керівника з позицій етики.

Загальна кількість годин **16**

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти <i>a</i>
Тема 1. Ролі учасників команди та лідерські якості Визначення ролей учасників проектної команди, проаналізувати прояви лідерських якостей і розробити критерії їх оцінювання.	2	0,1
Тема 2. Самоконтроль і самоуправління Засвоєння принципи та інструменти розвитку самоконтролю, виконати вправи з планування та управління власною діяльністю.	2	0,1
Тема 3. Впевненість і стресостійкість Дослідження ролі упевненості у професійній поведінці, виконати завдання на розвиток стресостійкості та подолання невизначеності.	2	0,1
Тема 4. Творчий підхід у проектній діяльності Відпрацювання алгоритму реалізації творчого підходу шляхом розв'язання кейсів та розробка нестандартних рішень.	2	0,1
Тема 5. Продуктивність і подолання прокрастинаці Аналіз причин прокрастинації та відпрацювання методів підвищення особистої продуктивності.	2	0,1
Тема 6. Бізнес-гра «Симулятор переговорів» Моделювання переговорного процесу, відпрацювання технік переконання та аргументації..	2	0,1
Тема 7. Кризові ситуації та вирішення конфліктів Розгляд прикладів кризових ситуацій у проектах, відпрацювання навичок врегулювання конфліктів через гру-симуляцію «Медіація як альтернативний метод вирішення спорів».	2	0,1
Тема 8. Цінності й етика в управлінні проектами Аналіз системи цінностей та етичні норми, розробка прикладу етичних кодексів для роботи в команді.	2	0,1
Загальна кількість годин	16	$\sum_{i=1}^n a_i = 0,8$

Лабораторні заняття

Лабораторні заняття в рамках дисципліни не передбачені

Контрольні роботи

Комплексний тест з інтелектуальної власності	Вагові коефіцієнти <i>b</i>
Тема. Поведінкові компетенції в управлінні проектами.	1
Загальна кількість годин	$\sum_{i=1}^n b_i = 1$

Самостійна робота

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання (реферат).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Емоційний інтелект у проєктному менеджменті дослідити роль емоційного інтелекту в роботі керівника проєкту, визначити його складові та проаналізувати методи розвитку.	6
Тема 2. Крос-культурна комунікація у міжнародних проєктах ознайомитися з особливостями міжкультурної взаємодії, вивчити приклади комунікативних бар'єрів і способи їх подолання.	6
Тема 3. Тайм-менеджмент як поведінкова компетенція проаналізувати основні методики управління часом, обрати ефективні інструменти планування для власної діяльності.	6
Тема 4. Роль наставництва й коучингу у розвитку команди дослідити підходи до наставництва та коучингу, визначити їхню роль у формуванні поведінкових компетенцій проєктного менеджера.	6
Тема 5. Вплив стилів управління на командну динаміку вивчити основні стилі керівництва, зіставити їхні переваги й недоліки та оцінити вплив на ефективність команди.	6
Тема 6. Етичні виклики в цифровому середовищі розглянути проблеми професійної етики під час використання цифрових технологій, соціальних мереж і штучного інтелекту в управлінні проєктами.	6
Загальна кількість годин	36

Тематика індивідуальних завдань

Реферат передбачає виконання індивідуального самоаналізу власних поведінкових компетенцій із визначенням сильних та слабких сторін, демонстрацією вміння здійснювати самооцінку, аналізувати результати та оформлювати їх у відповідних документах. Здобувач має розробити індивідуальний план удосконалення слабких сторін поведінкових компетенцій у межах загальної тематики дисципліни за погодженням із викладачем. Обсяг звіту становить 10–20 сторінок. Звіт має бути оформлений відповідно до вимог, наведених у літературному джерелі [2], та подається на перевірку до заліку протягом навчальних тижнів.

Загальна кількість годин

36

Неформальна освіта

Здобувач має можливість перезарахувати окремі теми або курс шляхом: проходження професійних курсів чи тренінгів, онлайн-освіти, професійних стажувань, у сфері, що відповідає навчальним цілям дисципліни.

Для зарахування необхідно надати: сертифікат (електронний або друкований) про проходження курсу/стажування, опис програми тренінгу із зазначенням змісту тем, обсягу та тривалості.

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

- Лідерство у команді: Становлення лідера
<https://prometheus.org.ua/prometheus-free/team-leadership/>
- Працюйте розумніше, а не більше: управління часом для особистої та професійної продуктивності <https://www.coursera.org/learn/upravlinnya-chasom>
- Effective Communication Skills

<https://www.coursera.org/learn/communication-skill-course>

4. Verbal Communications and Presentation Skills

<https://www.coursera.org/learn/verbal-communications-and-presentation-skills>

5. Feedback Skills

<https://www.coursera.org/learn/packt-feedback-skills-zlnrj>

6. Вдосконалення комунікативних навичок

<https://www.coursera.org/learn/wharton-communication-skills>

7. Спеціалізація Гнучке лідерство <https://www.coursera.org/specializations/agile-leadership-change-management>

8. Навички роботи в команді: ефективне спілкування в групах

<https://www.coursera.org/learn/teamwork-skills-effective-communication>

9. Управління емоціями в часи невизначеності та стресу <https://www.coursera.org/learn/managing-emotions-uncertainty-stress>

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Технологія аналізу проблемних ситуацій та прийняття управлінських рішень [Електронний ресурс] : навч.-метод. посібник / М. А. Гринченко [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Електрон. текст. дані. – Харків, 2021. – 50 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/72550>

2. Розвиток креативності фахівців з управління проектами : навч.-метод. посібник / О. С. Пономарьов [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Смуґаста типографія , 2020. – 52 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/55393>

3. Теорія і практика формування лідера : навч. посібник / О. Г. Романовський [та ін.] ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Друкарня Мадрид, 2017. – 100 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/31806>.

4. Гура Т. Психологія лідерства в бізнесі : навч. посібник / Т. Гура, О. Романовський, А. Книш ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : Друкарня Мадрид, 2017. – 100 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36679>.

5. Управління конфліктами / Жаворонкова Г.В. [та ін.] 2011. – 169 с. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/upravleniekonfl.pdf .

8. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Х. : Право, 2012. 128 с. https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2012/Konfliktologiy_2012.pdf .

6. Панфілов Ю. І. Самооцінка особистості і лідерство / Ю. І. Панфілов, В. М. Токарев, Д. К. Поліщук // Лідери XXI століття. Формування особистості харизматичного лідера на основі гуманітарних технологій для управління соціальними системами : матеріали 5-ї міжнар. наук.-практ. конф., 28-29 жовтня 2021 р. / заг. ред. О. Г. Романовський ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків, 2021. – С. 54-58. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/58159>.

7. Гура Т. В. Формування способів рольової взаємодії майбутніх лідерів під час навчання як важлива умова успішної адаптації до професійної діяльності / Т. В. Гура, В. Є. Михайличенко // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2022. – № 1. – С. 60-72. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56223>

8. Гура Т. В. Тренінгові технології як засіб розвитку емоційного інтелекту / Т. В. Гура // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2022. – № 1. – С. 17-29. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/56256>.

9. Лідерство в управлінні проектами / О. С. Пономарьов, М. К. Чеботарьов, А. Харченко, М. А. Гринченко // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. – 2022. – № 2. – С. 113-122. <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/58977>

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо відповідно до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид

навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,2	0,4	0,4	0,0

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = П \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + Пк \cdot k_4,$$

де: $П$ – середньозважена середня оцінка за поточний контроль,

I – оцінка за виконання індивідуального завдання,

K – середньозважена оцінка за контрольні роботи,

$Пк$ – оцінка за підсумковий контроль.

$$П = \frac{П_1 \cdot a_1 + П_2 \cdot a_2 + \dots + П_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i},$$

де: a_i – ваговий коефіцієнт за практичне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1}{\sum_{i=1}^n b_i},$$

де: b_i – ваговий коефіцієнт за контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову ($П, K, I, \dots$) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochnest/>

Погодження

Силабус погоджено

28.08.2025

Завідувач кафедри
Марина ГРИНЧЕНКО

28.08.2025

Гарант ОП
Ігор КОНОНЕНКО